

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI – 4101-07-01/2013

P/13/100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce

T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05

lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/100 – Działania Policji na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym.
Okres objęty kontrolą	2012 – 2013 (I półrocze) oraz działania podejmowane przed i po ww. okresie, jeśli miały bezpośredni związek z przedmiotem kontroli.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontrolerzy	Kontrolę przeprowadzili, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli¹: 1. Iwona Reznier – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 86620 z dnia 7 czerwca 2013 r. 2. Violetta Nowak – starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86638 z dnia 31 lipca 2013 r. 3. Krzysztof Kopeć – inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86639 z dnia 6 sierpnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-6)
Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach ul. Seminaryjska 12, 25-372 Kielce, nr statystyczny 290727869, zwana w dalszej części niniejszego wystąpienia „KWP” lub „Komendą”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Świętokrzyskim Komendantem Wojewódzkim Policji w Kielcach (dalej jako „Komendant”) jest, od dnia 14 lutego 2012 r., inspektor Jarosław Szymczyk. Poprzednio, w okresie od dnia 18 grudnia 2007 r. do dnia 24 stycznia 2012 r., Komendantem był nadinspektor Mirosław Schossler.
	(dowód: akta kontroli str. 7-11)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia² działania Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym.

Bezpieczeństwo na drogach województwa świętokrzyskiego w okresie objętym kontrolą uległo poprawie – zmniejszyła się liczba wypadków, rannych i ofiar śmiertelnych. Realizacja przez KWP zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na drogach opierała się na analizach stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze województwa świętokrzyskiego. Przygotowanie techniczne i kadrowe Wydziału Ruchu Drogowego (dalej: WRD) KWP pozwalało na realizację zadań w zakresie zapewniania bezpieczeństwa na drogach. Funkcjonariusze WRD pełnili służbę na drodze w sposób określony w zarządzeniu nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 w sprawie pełnienia służby na drogach przez policjantów³, elastycznie reagując na czasowy wzrost zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Komenda przygotowała i koordynowała realizację autorskiego programu profilaktyczno-edukacyjnego w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym „Życie jest zbyt cenne, nie zostawiaj go na drodze”. Wprowadzony w KWP z dniem 1 stycznia 2012 r. System Wspomagania Dowodzenia (SWD) wspierał działania WRD w zakresie planowania służby na

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 100 ze zm.

drogach oraz monitorowania stanu bezpieczeństwa w oparciu o informacje o zdarzeniach drogowych. Policjanci z WRD opiniowali projekty organizacji ruchu drogowego na drogach krajowych i wojewódzkich oraz brali udział, wspólnie z przedstawicielami zarządców dróg, w okresowych przeglądach ww. dróg.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

*Opis stanu
faktycznego*

Komenda, w tym WRD, funkcjonowała w oparciu o ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji⁴ i inne obowiązujące akty prawne oraz zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji w sprawie organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji⁵. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o Policji, KWP jest jednostką Policji właściwą na obszarze województwa świętokrzyskiego. Komendant nadał ww. jednostce regulamin⁶, w którym określono zakres zadań WRD, obejmujący m.in.:

- 1) gromadzenie i analizowanie danych dotyczących stanu bezpieczeństwa, porządku i płynności ruchu na drogach, badanie przyczyn i okoliczności powstawania zdarzeń drogowych;
- 2) nadzorowanie i koordynowanie realizacji zadań w dziedzinie utrzymania porządku i bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz wykorzystania dróg w sposób szczególny i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom w transporcie drogowym;
- 3) prowadzenie ewidencji kierujących pojazdami popełniających przestępstwa i wykroczenia drogowe oraz ewidencji zdarzeń drogowych;
- 4) inspirowanie i koordynowanie działalności profilaktyczno-wychowawczej w zakresie popularyzowania zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 5) współdziałanie na zasadzie merytorycznego doradztwa z Wydziałem Kontroli Komendy w zakresie wyjaśniania i analizowania skarg dotyczących policjantów ruchu drogowego;
- 6) inicjowanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych policjantów służby ruchu drogowego oraz udzielanie pomocy w doskonaleniu zawodowym policjantów innych pionów w zakresie znajomości przepisów prawa o ruchu drogowym;
- 7) nadzorowanie i kontrolowanie zasadności i prawidłowości stosowania przepisów prawa przez jednostki organizacyjne Policji oraz podejmowanie działań na rzecz ujednolicenia polityki represyjnej na obszarze województwa w zakresie ruchu drogowego;
- 8) organizowanie i koordynowanie pilotażu transportów ponadnormatywnych, prowadzenie pilotażu osób objętych szczególną ochroną oraz powiadamianie jednostek Policji o przewozie materiałów niebezpiecznych;
- 9) współdziałanie z innymi pionami Policji, Służbą Celną, Żandarmerią Wojskową, Strażą Graniczną i Inspekcją Transportu Drogowego w zakresie zapobiegania i zwalczania przestępczości na drogach;
- 10) opiniowanie projektów zmian organizacji ruchu, współpraca z instytucjami zarządzającymi drogami i ruchem na nich.

W odrębnych dokumentach określono także szczegółowy zakres zadań WRD⁷ oraz zasady funkcjonowania Grupy Wsparcia⁸, utworzonej w ramach WRD w celu wspomagania jednostek terenowych na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Jako główny cel jej działania wskazano ujawnianie przestępstw i wykroczeń popełnianych przez uczestników ruchu drogowego oraz współpracę ze służbami kryminalnymi w zakresie ujawniania i zwalczania tzw. „bandytyzmu drogowego”.

(dowód: akta kontroli str. 12-43)

⁴ Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.

⁵ Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 135 ze zm.

⁶ Regulamin z dnia 19 stycznia 2007 r. podlegał kolejnym zmianom w dniach: 17 maja 2007 r., 24 stycznia 2008 r., 10 listopada 2008 r., 17 czerwca 2009 r., 28 września 2009 r., 26 stycznia 2010 r., 7 lipca 2010 r., 3 kwietnia 2012 r. Ww. zmiany nie dotyczyły zakresu zadań WRD.

⁷ Szczegółowy zakres zadań Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach z dnia 9 września 2009 r.

⁸ Zasady funkcjonowania Grupy Wsparcia Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach z dnia 31 marca 2009 r.

1. Przygotowanie koncepcyjne, prawno-organizacyjno, kadrowe i techniczne Policji do działań na drogach

1.1. Przygotowanie koncepcyjne Policji do działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie w KWP nie zlecano i nie wykorzystywano wyników badań naukowych i prac badawczych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str.54-58)

Pierwszy Zastępca Komendanta młodszy inspektor Rafał Kochańczyk, wskazując na półroczne i roczne analizy sporządzane w Komendzie i jednostkach podległych, wyjaśnił: (...) *do bieżącej oceny stanu bezpieczeństwa w województwie świętokrzyskim w chwili obecnej wystarczającymi są analizy dokonywane na podstawie danych gromadzonych w policyjnych systemach.*

(dowód: akta kontroli str. 90)

Stosowany system oddziaływania na bezpieczeństwo ruchu drogowego przewidywał elastyczne reagowanie na lokalny, czasowy wzrost zagrożeń bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez współpracę z pododdziałami prewencji oraz czasową redyslokację sił i środków własnych. Przykładowo w lipcu i sierpniu 2012 r. Naczelnik WRD zwracał się do Dowódcy Samodzielnego Pododdziału Prewencji Policji KWP o skierowanie dodatkowych policjantów do pełnienia służby w ramach wspólnych patroli z funkcjonariuszami ruchu drogowego na drodze krajowej nr 7 (odcinek Kielce – Jędrzejów) w związku ze wzrostem zagrożenia wypadkami drogowymi, wynikającym m.in. ze zmiany organizacji ruchu. Patrole Grupy Wsparcia kierowane były także do działań na wniosek dyżurnego Sztabu Dowodzenia KWP⁹.

W badanym okresie zrealizowano 56 działań wynikających z potrzeb zgłaszanych przez komendy powiatowe Policji oraz 25 wynikających z interwencji skargowych. Policjanci Grupy Wsparcia uczestniczyli w 6 pilotażach osób i 44 pilotażach pojazdów przewożących materiały niebezpieczne i ponadnormatywne.

(dowód: akta kontroli str. 91-112, 529-566)

W latach 2012 – 2013 (I półrocze) w Komendzie nie wydawano postanowień o powołaniu biegłego z zakresu ruchu drogowego spoza Policji, w związku z powyższym nie poniesiono żadnych kosztów.

(dowód: akta kontroli str. 59-90)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.2. Stan organizacyjno-kadrowy pionu ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

Stan etatowy Komendy określony rozkazem organizacyjnym Komendanta¹⁰ obejmował od dnia 15 października 2011 r. 744 etatów (430 policyjnych i 314 pracowniczych). Stan etatowy WRD stanowiły 24 stanowiska policyjne, w tym: jeden etat naczelnika wydziału, trzy etaty ekspertów, siedem – specjalistów, cztery – asystentów i dziewięć – kontrolerów ruchu drogowego i referentów.

Stan organizacyjny pionu ruchu drogowego garnizonu świętokrzyskiego na 1 stycznia 2012 r. obejmował 305 etatów policyjnych, co stanowiło 10,4% liczby etatów w garnizonie (bez służb prewencji). Liczba wakatów policyjnych w garnizonie wynosiła 42 (13,8% stanu kadrowego)¹¹.

⁹ Np. 9 marca 2013 r. patrole dyslokowano w okolice Targów Kielce, gdzie wystąpiła konieczność ręcznego kierowania ruchem drogowym.

¹⁰ Nr 9/11 z 10 października 2011 r.

¹¹ Największa liczba wakatów występowała w Komendzie Miejskiej Policji w Kielcach.

W dniu 30 czerwca 2013 r. w Komendzie było 421 etatów policyjnych (nastąpiło zmniejszenie o dziewięć etatów w stosunku do 31 grudnia 2011 r.) i 312 stanowisk pracowników cywilnych. Stan etatowy WRD, poza 24 etatami policyjnymi (5,7% stanu etatowego funkcjonariuszy KWP), obejmował cztery etaty pracowników cywilnych i nie zmienił się w stosunku do 31 grudnia 2011 r. Ruch kadrowy w pionie ruchu drogowego w badanym okresie związany był z przeniesieniem dwóch policjantów do innych wydziałów, przejściem jednego policjanta na emeryturę i zwolnieniem jednego policjanta ze służby w Policji. W związku z powstałymi wakatami do WRD przeniesiono czterech policjantów z innych jednostek Policji. Stan kadrowy WRD na 30 czerwca 2013 r. obejmował 23 policjantów. Od 1 października 2012 r. powstał wakat na stanowisku kontrolera ruchu. WRD kierował od 28 lipca 2011 r. nadkomisarz Tomasz Sołtysik.

Stan etatowy pionu ruchu drogowego garnizonu świętokrzyskiego na 30 czerwca 2013 r. obejmował 296 etatów policyjnych, co stanowiło 10,4% liczby etatów w garnizonie (bez służb prewencji). Liczba wakatów na stanowiskach policyjnych w garnizonie wynosiła 41 (14,5% stanu etatowego). W garnizonie świętokrzyskim w okresie od 31 grudnia 2011 r. do 30 czerwca 2013 r. wystąpiły niewielkie zmiany etatowe¹². Stan etatowy pionu ruchu drogowego we wszystkich jednostkach powiatowych i miejskich stanowił od 10,1 do 13,7% ogólnej liczby etatów.

(dowód: akta kontroli str. 115-163,180, 445-451)

Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Rafał Kochańczyk wyjaśnił: [zatrudnienie w pionie ruchu drogowego] *stanowiło ponad 10% ogólnego zatrudnienia funkcjonariuszy. Tym samym [w garnizonie świętokrzyskim] jako jednym z nielicznych garnizonów w kraju wypełniono polecenie Komendanta Głównego Policji. Stan taki pozwala na poprawne wykonywanie zadań służbowych w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. (...) Wielkość i struktura etatów Wydziału Ruchu Drogowego KWP w Kielcach jest adekwatna do zadań określonych w § 21 Regulaminu Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach z dnia 19 stycznia 2007 r. (...) Głównym zadaniem komendanta wojewódzkiego Policji jest koordynowanie działalności komend powiatowych Policji w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym oraz współdziałanie z instytucjami właściwymi w sprawach związanych z bezpieczeństwem i organizacją ruchu na drogach.*

(dowód: akta kontroli str. 60-62)

Większość policjantów WRD w dniu 30 czerwca 2013 r. posiadała specjalistyczne przeszkolenie w zakresie ruchu drogowego, wymagane § 2 pkt 1 i § 4 zarządzenia w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów – przeszkolenie takie posiadało 20 policjantów, co stanowiło 90,9% zatrudnionych funkcjonariuszy¹³. Każde ze szkoleń specjalistycznych: z zakresu czynności na miejscu zdarzenia, kontroli tachografów, doskonalenia techniki jazdy samochodem ukończyło 17 policjantów (77,3% funkcjonariuszy), natomiast szkolenie z zakresu kontroli wykroczeń za pomocą wideorejestratorów – 16 policjantów (72,7% funkcjonariuszy). W 2013 r. nie zostało zrealizowane zgłaszane wcześniej przez Naczelnika WRD zapotrzebowanie na szkolenia z zakresu ruchu drogowego (dla jednego policjanta) oraz doskonalenia techniki jazdy samochodem (dla pięciu policjantów).

Na podstawie wniosków komendantów powiatowych/miejskiego Policji KWP dwukrotnie w ciągu roku składała do Komendy Głównej Policji (dalej: KGP) zapotrzebowanie na kursy specjalistyczne dla garnizonu świętokrzyskiego. Określane na 2012 r. potrzeby szkoleniowe w stosunku do zatrudnienia ogółem wynosiły od 22% (Komenda Powiatowa Policji

¹² W Komendzie Miejskiej Policji w Kielcach zmiana struktury organizacyjnej spowodowała zmniejszenie liczby etatów w Wydziale Ruchu Drogowego o dziewięć etatów. W Komendzie Powiatowej w Pińczowie zmniejszono o jeden etat liczbę policjantów pionu ruchu drogowego, natomiast w Komendzie Powiatowej w Staszowie zwiększono stan etatowy o jeden etat.

¹³ Kolejny funkcjonariusz ukończył szkolenie w zakresie ruchu drogowego 2 września 2013 r.

w Starachowicach) do 69% (Komenda Miejska Policji w Kielcach). W 2012 r. największą liczbę policjantów (52) zgłoszono do odbycia kursów specjalistycznych w zakresie ruchu drogowego (stanowiło to 49% zgłoszonego zapotrzebowania na szkolenia). W 2012 r. zrealizowano 16% zgłoszonego zapotrzebowania na szkolenia, natomiast do 30 czerwca 2013 r. – 25% potrzeb zgłoszonych w 2013 r., osiągając stan przeszkolenia w garnizonie świętokrzyskim w ww. zakresie na poziomie 52% ogółu zatrudnionych w pionie ruchu drogowego (126 policjantów). W szkoleniach z zakresu czynności na miejscu zdarzenia, kontroli wykroczeń za pomocą wideorejestраторów oraz kontroli tachografów, stan przeszkolenia policjantów garnizonu świętokrzyskiego wynosił na dzień 30 czerwca 2013 r. od 28 do 37% zatrudnionych. Kursy specjalistyczne w zakresie doskonalenia jazdy motocyklem, techniki jazdy samochodem ukończyło w 2013 r. lub wcześniej, odpowiednio 10% i 25% zatrudnionych. Czternastu policjantów ukończyło szkolenie w zakresie doskonalenia techniki jazdy samochodem osobowym w ramach projektu „Droga do bezpiecznej służby”. Szkolenie w zakresie kwalifikowanej pomocy medycznej¹⁴ do 30 czerwca 2013 r. ukończyło (uzyskując tytuł ratownika) 45 policjantów pionu ruchu drogowego. Wszystkie przydzielone miejsca na szkolenia zostały wykorzystane, jeden policjant nie ukończył szkolenia ze względów zdrowotnych.

(dowód: akta kontroli str. 164-179,181-183)

Największa grupa policjantów WRD deklarowała znajomość języka rosyjskiego na poziomie podstawowym (15 funkcjonariuszy), siedmiu policjantów (wg deklaracji) posługiwało się w stopniu podstawowym językiem angielskim, a czterech – językiem niemieckim. Jeden policjant zadeklarował podstawową znajomość trzech języków obcych.

(dowód: akta kontroli str. 62)

Decyzją Komendanta z dnia 16 maja 2013 r.¹⁵ wprowadzono zasady systemu motywacyjnego świętokrzyskiej Policji, w których określono, iż (...) *zaangażowanie policjantów w realizację celów Policji zależy od ich możliwości i motywacji. Aby właściwie wykorzystać system motywacji przełożony powinien dokonać oceny podległych mu policjantów. Proponowany system promuje styl pracy oparty na nagradzaniu za wyniki oraz wykazywaną na co dzień aktywność*. Katalog czynników motywacyjnych, stosowanych w Komendzie, obejmował czynniki finansowe (nagrody pieniężne i rzeczowe, przedterminowe mianowanie na wyższy stopień policyjny, mianowanie na wyższe stanowisko służbowe, podwyższenie dodatku służbowego lub funkcyjnego, mianowanie na wyższy stopień policyjny) oraz czynniki pozafinansowe (pochwały, listy gratulacyjne, przyznanie orderu, odznaczenia lub medalu, krótkoterminowy dodatkowy urlop czy zgoda na dodatkowe zatrudnienie).

W 2012 r. wszyscy policjanci WRD otrzymali nagrody pieniężne w kwocie od 200 zł do 3.545 zł (przyznano 86% wnioskowanych przez Naczelnika WRD nagród). Wszystkim zwiększono (okresowo) dodatki służbowe kwotą od 190 zł do 600 zł (pozytywnie rozpatrzono 62% wniosków). W 2013 r. wszyscy policjanci zatrudnieni w roku poprzednim w WRD i uprawnieni do awansu¹⁶, zostali do niego zgłoszeni (wnioskowano o awans dla 10 policjantów), natomiast w 2012 r. zgłoszono do awansu czterech policjantów (wszystkich uprawnionych). W okresie objętym kontrolą awans otrzymali wszyscy zgłoszeni funkcjonariusze, a mianowanie na wyższe stanowisko służbowe – pięciu policjantów (w tym jeden policjant awansował dwukrotnie). Nagrody w postaci dwudniowego urlopu zostały przyznane dwóm policjantom. Trzej policjanci WRD zostali odznaczeni (dwóm przyznano Złote Medale za Długoletnią Służbę, a jednemu Srebrną Odznakę Zasłużonego Policjanta). Zgoda na dodatkowe zatrudnienie została udzielona pięciu policjantom w roku 2012 i czterem w 2013 r. (pozytywnie rozpatrzono wszystkie złożone wnioski).

(dowód: akta kontroli str. 188-229)

¹⁴ Szkolenie to zostało zorganizowane w ramach projektu współfinansowanego ze środków europejskich pn. „Szkolenie policjantów w zakresie kwalifikowanej pomocy medycznej”.

¹⁵ Nr 169/2013, wcześniej obowiązywała decyzja nr 171/2006 z 29 czerwca 2006 r.

¹⁶ Z uwagi na dwu- lub trzyletni okres służby w poprzednim stopniu (art. 52 ustawy o Policji).

W działalności kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.3. Stan wyposażenia policjantów pionu ruchu drogowego w pojazdy i sprzęt

Komórki pionu ruchu drogowego w garnizonie świętokrzyskim zaopatrywane były w sprzęt specjalistyczny poprzez zakupy centralne realizowane przez KGP oraz – w miarę przydzielanych środków finansowych – przez Wydział Zaopatrzenia i Inwestycji KWP w Kielcach. Przy realizacji zakupów ze środków KWP, komórki pionu ruchu drogowego jednostek terenowych składały zapotrzebowanie za pośrednictwem komendantów powiatowych Policji, natomiast w przypadku WRD – za pośrednictwem Naczelnika WRD.

(dowód: akta kontroli str. 64-65)

Komendant ustalił normatywy (tabele należności) wyposażenia pionu ruchu drogowego w pojazdy oraz specjalistyczny sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny. W okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące normatywy wyposażenia:

- normy wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji województwa świętokrzyskiego w sprzęt transportowy¹⁷;
- tabele należności na sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny dla jednostek organizacyjnych Policji garnizonu świętokrzyskiego na rok 2010¹⁸, 2011 i 2012 r.¹⁹

(dowód: akta kontroli str. 230-326)

Dla Komendy oraz dla podległych komend powiatowych/miejskiej Policji nie zostały ustalone odrębne normatywy (tabele należności) na specjalistyczny sprzęt policyjny. Jak wyjaśnił Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Rafał Kochańczyk *przyczyną niestosowania oddzielnych norm należności na specjalistyczny sprzęt policyjny w komórkach ruchu drogowego jest fakt, że corocznie w budżecie KWP w Kielcach na zakup tego rodzaju sprzętu w planie finansowym jednostki przeznaczone są bardzo małe kwoty bądź nie ma ich wcale. Powoduje to, że normy podane w Zarządzeniu nr 13 KGP praktycznie nie mogą być przekroczone. Niezależnie od powyższego na zakupiony sprzęt sporządzane są rozdzielniki, które dopiero po akceptacji przez Zastępcę Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach oraz Wydział Ruchu Drogowego KWP w Kielcach są przekazywane do komórek ruchu drogowego jednostek terenowych Policji województwa świętokrzyskiego.*

(dowód: akta kontroli str. 64-65)

W okresie objętym kontrolą normatywy wyposażenia w sprzęt łączności przewodowej i radiowej były aktualizowane z uwagi na zmianę przepisów oraz zmiany kadrowe.

Normatyw wyposażenia w sprzęt transportowy określony dla WRD wynosił²⁰ cztery samochody (po dwa oznakowane i nieoznakowane). W okresie objętym kontrolą WRD dysponował siedmioma samochodami: jednym samochodem wykorzystywanym do działań profilaktycznych (Renault Master), czterema oznakowanymi samochodami marki KIA Cee'd oraz dwoma radiowozami nieoznakowanymi marki Ford Mondeo, wyposażonymi w wideorejestratory. Naczelnik WRD nadkom. Tomasz Sołtysik wyjaśnił, że różnica pomiędzy

¹⁷ Opracowane przez Wydział Transportu KWP w Kielcach a zatwierdzone przez Pierwszego Zastępcę Komendanta w dniu 10 października 2008 r.

¹⁸ Opracowanych przez Wydział Łączności i informatyki w KWP Kielcach na podstawie zarządzenia nr 1171 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz. Urz. KGP Nr 19, poz. 110).

¹⁹ Opracowanych przez Wydział Łączności i informatyki w KWP Kielcach na podstawie zarządzenia nr 1305 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny oraz szczegółowych zasad jego przyznawania i użytkowania (Dz. Urz. KGP Nr 10, poz. 74).

²⁰ Na dzień 10 października 2008 r.

normatywem a stanem faktycznym wynika ze zwiększenia stanu kadrowego WRD, który związany był z utworzeniem Grupy Wsparcia. Ponadto 1 listopada 2011 r. do WRD został przeniesiony [funkcjonariusz], który pełnił dotychczas służbę w Wydziale Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Kielcach i zajmował się działalnością profilaktyczno-edukacyjną. W służbie wykorzystywał radiowóz marki Renault (...), który został przekazany do WRD. Rozkazem Organizacyjnym Nr 12/09 z dnia 30 listopada 2009 r. Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach w sprawie zmian organizacyjno-etatowych zostały włączone [do WRD] 4 etaty kontrolerów ruchu drogowego. Przed wydaniem rozkazu nr 12/09 do WRD KWP w Kielcach byli oddelegowani czterej funkcjonariusze z Samodzielnego Pododdziału Prewencji, którzy pełnili służbę w tzw. Grupie Wsparcia. Dokumentacja z poprzednich lat nie wskazuje, że informacja o zwiększeniu normy wyposażenia WRD w sprzęt transportowy została przesłana do Komendy Głównej Policji.

(dowód: akta kontroli str. 230-248, 445-451, 474)

Radiowozy z wideorejestratorami były wyposażone w opony, których indeksy prędkości oznaczały maksymalną dopuszczalną prędkość 240 km/h. Prędkość maksymalna tych samochodów została określona przez producenta na poziomie 245 km/h.

Ww. radiowozy były wyłączone z eksploatacji z powodu napraw i konserwacji:

- w 2012 r. przez odpowiednio 53 dni i 83 dni (w tym 35 i 21 dni z powodu napraw i konserwacji wideorejestratora);
- w I półroczu 2013 r. przez odpowiednio 75 dni (w tym 34 dni na naprawę i konserwację wideorejestratora) i 99 dni.

(dowód: akta kontroli str. 466-470, 472-475)

Pojazdy wykorzystywane przez pion ruchu drogowego garnizonu świętokrzyskiego w I półroczu 2013 r. były poddane 148 naprawom i przeglądom, w tym dokonano 45 napraw bieżących, 92 napraw wynikających z planowych przeglądów i 11 napraw powypadkowych. W związku z realizacją napraw bieżących w 78% przypadków samochód był wyłączony z użytkowania na okres do 10 dni, 15% – na okres od 11 do 25 dni, a 7% – na okres dłuższy niż 60 dni. W związku z koniecznością dokonywania planowych przeglądów w 86% przypadków samochód był wyłączony z użytkowania na okres do 10 dni, w 11% – na okres od 11 do 25 dni, a w 3% – na okres dłuższy niż 25 dni.

(dowód: akta kontroli str. 864-870)

Normatywy wyposażenia pionu ruchu drogowego w sprzęt techniki policyjnej, teleinformatyczny i telekomunikacyjny, przyjęte w KWP, były zbliżone do normatywów określonych przez Komendanta Głównego Policji²¹.

W dniu 30 czerwca 2013 r. wyposażenie KWP w radiotelefony noszone stanowiło 26% normatywu, a w mobilne terminale noszone – 67%. Liczba pozostałych elementów wyposażenia była zgodna z normatywem. W 2013 r. w porównaniu z 2012 r. zwiększeniu uległa liczba aparatów fotograficznych (o trzy), wskaźników spożycia alkoholu (o trzy), narkotestów (o 15). Pozostałe zwiększenia wyposażenia wynikały ze zwiększonej liczby funkcjonariuszy lub samochodów służbowych wykorzystywanych przez jednostkę.

Wszystkie jednostki garnizonu świętokrzyskiego wyposażone były zgodnie z przyjętymi normatywami w: radarowe mierniki prędkości, przyrządy do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, tarcze STOP, latarki halogenowe, wskaźniki spożycia alkoholu. Niższe od normatywu wyposażenie dotyczyło: radiotelefonów noszonych (19,8% normatywu); mobilnych terminali przewoźnych²² (32,9%), mobilnych terminali noszonych (44,4%) i radiotelefonów przewoźnych (74,4%).

(dowód: akta kontroli str. 327-354, 861)

²¹ Różnice dotyczyły: liczby aparatów fotograficznych cyfrowych i kolczatek drogowych (normatyw KWP obniżony o jedną sztukę w stosunku do KGP) oraz radarowego miernika prędkości (normatyw KWP większy o jedną sztukę).

²² Pozwalały one także na wyznaczenie pozycji GPS.

W dniu 30 czerwca 2013 r. wszyscy funkcjonariusze WRD wyposażeni byli w: pokrowce białe na czapkę (2 szt.), rękawiczki letnie białe (2 pary), rękawiczki gumowe cienkie, pas biały z poprzeczką, kamizelki ostrzegawcze z elementami odblaskowymi. Dwudziestu policjantów posiadało dodatkowo opaski z elementami odblaskowymi. Część funkcjonariuszy pobrała i miała na wyposażeniu: okulary przeciwsłoneczne (6 policjantów – 26% zatrudnionych), rękawice skórzane 5-palcowe na futrze (2 policjantów – 9% zatrudnionych), rękawice skórzane 5-palcowe na flaneli (15 policjantów – 65% zatrudnionych), fartuch i rękawice ochronne (6 policjantów – 23% uprawnionych) oraz buty gumowe (2 policjantów – 9% uprawnionych).

(dowód: akta kontroli str. 355-398, 457-461)

Użytkowany w WRD specjalistyczny sprzęt kontrolno-pomiarowy tj. prędkościomierze kontrolne dla pomiaru prędkości pojazdów w ruchu drogowym (dwa radarowe typu Iskra-1 i jeden laserowy) posiadały aktualne świadectwa legalizacji (pierwotnej i ponownej), a w przypadku trzech alkosensorów dostępne były aktualne świadectwa wzorcowania. Na podstawie analizy rejestrów badań przeprowadzonych urządzeniami elektronicznymi do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu i rejestrów wykorzystania przyrządów kontrolno-pomiarowych stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą ww. urządzenia nie były używane bez ważnych świadectw wzorcowania lub legalizacji.

Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Rafał Kocharczyk wyjaśnił: *Wydział Zaopatrzenia i Inwestycji KWP w Kielcach na obsługę serwisową urządzeń, które wymagają kontroli metrologicznej, zawarł umowy oraz sukcesywnie zleca usługi dotyczące przeglądów, napraw, wzorcowania i legalizacji. W celu zapewnienia ciągłości prawidłowej pracy przedmiotowego sprzętu, jednostki użytkujące zostały zobowiązane do systematycznego i terminowego dostarczania urządzeń do właściwego serwisu.*

(dowód: akta kontroli str. 64-65, 412-444)

Działając na podstawie § 38 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 maja 2010 r. w sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami majątku ruchomego, w który wyposażone są jednostki budżetowe²³, Główny Inspektor Transportu Drogowego wystąpił z wnioskiem do Komendanta o nieodpłatne przekazanie na rzecz Głównego Inspektora Transportu Drogowego 12 masztów z obudowami oraz trzech urządzeń rejestrujących. Ww. sprzęt został przekazany przez Komendę na rzecz Inspekcji Transportu Drogowego.

Na terenie garnizonu świętokrzyskiego obsługą przekazanych do Inspekcji Transportu Drogowego fotoradarów zajmowało się (wykonując także inne obowiązki służbowe) 18 policjantów oraz dwóch pracowników korpusu służby cywilnej. Po przekazaniu fotoradarów 16 policjantów i dwóch pracowników cywilnych pozostało w komórkach ruchu drogowego (w tym ośmiu policjantów skierowano do pełnienia służby na drogach).

(dowód: akta kontroli str. 452-454)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na fakt, że opracowane normatywy wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji województwa świętokrzyskiego w sprzęt transportowy oraz tabele należności na sprzęt teleinformatyczny i telekomunikacyjny nie były przekazywane wszystkim jednostkom podległym (z trzech komend powiatowych/miejskiej Policji, objętych kontrolą NIK, dwie nie posiadały ww. normatywów). Stan ten może niekorzystnie wpływać na funkcjonowanie systemu zaopatrywania jednostek podległych w przedmiotowy sprzęt. Jednocześnie NIK zwraca uwagę, iż nieopracowane przez KWP normatywy (należności) na specjalistyczny sprzęt policyjny stanowią nie tylko podstawę dokonywania zakupów, ale także szeroko pojętego zarządzania mieniem (m.in. serwisowania, planowania wycofania z eksploatacji).

²³ Dz. U. Nr 114, poz. 761.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.4. Finansowanie potrzeb pionu ruchu drogowego oraz ich dofinansowanie przez podmioty pozapolicyjne

Finansowanie potrzeb pionu ruchu drogowego garnizonu świętokrzyskiego realizowane było w ramach środków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki, zatwierdzonym przez Komendanta Głównego Policji. Plan na 31 grudnia 2012 r. w podzadaniu 2.1.4 „Funkcjonowanie służby ruchu drogowego” zakładał wydatki w kwocie 19.871,5 tys. zł i został zrealizowany w wysokości 99,9% zaplanowanych środków, w tym dla działania 2.1.4.1 „Działania kontrolne na drogach” w kwocie 18.297,6 tys. zł, co stanowiło 92,2% planowanych środków. Na 2013 r. plan przewidywał wydatki w wysokości 24.777,5 tys. zł (zwiększenie o 24,7% w stosunku do roku poprzedniego). Na 30 czerwca 2013 r. zrealizowano 45,8% planowanych wydatków.

(dowód: akta kontroli str. 65, 455)

W 2012 r. dofinansowanie komórek ruchu drogowego garnizonu świętokrzyskiego w ramach środków pozyskanych na Fundusz Wsparcia Policji od jednostek samorządu terytorialnego wyniosło 56,7 tys. zł. Ww. środki zostały przeznaczone na dofinansowanie zakupów inwestycyjnych: zakupu samochodu osobowego dla Komendy Powiatowej Policji w Końskich (34,6 tys. zł), radarowego miernika prędkości (10,7 tys. zł) i alkosensora z drukarką (4,5 tys. zł) dla Komendy Miejskiej Policji w Kielcach oraz na zakup sprzętu, uzbrojenia i techniki specjalnej (7,1 tys. zł).

W I półroczu 2013 r. KWP nie dokonywała zakupów dofinansowanych przez jednostki samorządu terytorialnego z przeznaczeniem dla pionu ruchu drogowego, natomiast we wrześniu 2013 r. Komenda realizowała zakup pięciu pojazdów oznakowanych (przeznaczonych dla Komendy Miejskiej Policji w Kielcach i komend powiatowych Policji w: Końskich, Busku-Zdroju, Ostrowcu Świętokrzyskim, Jędrzejowie) oraz siedmiu nieoznakowanych (na potrzeby Komendy Miejskiej Policji w Kielcach i komend powiatowych Policji w Końskich i Jędrzejowie) za łączną kwotę 875,0 tys. zł. Zakup w połowie finansowany był ze środków przekazanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Jednostki pionu ruchu drogowego były doposażane także ze środków pochodzących z darowizn, przekazywanych przez jednostki samorządu terytorialnego. W 2012 r. wydatkowano 8,7 tys. zł, a w 2013 r. – 3,1 tys. zł. Środki te przeznaczono głównie na zakup testów narkotykowych, kamizelek odblaskowych i alkomatu.

(dowód: akta kontroli str. 66, 456, 471, 857-858)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.6. Przygotowanie pionu ruchu drogowego do współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi

W okresie objętym kontrolą funkcjonariusze pionu ruchu drogowego KWP nie uczestniczyli w ćwiczeniach lub szkoleniach w zakresie współdziałania z jednostkami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Rafał Kochańczyk wyjaśnił, iż na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy (...) o Policji, Komendant Główny Policji Zarządzeniem nr 1429 z dnia 31 grudnia 2004 r. w sprawie wprowadzenia w Policji procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych określił procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych, m.in. podczas pożarów. Kierownicy wszystkich jednostek organizacyjnych Policji są obowiązyani do

stosowania procedur, oraz ich bieżącego aktualizowania. (...) W ramach wypracowywania sprawnego współdziałania jednostek Policji z innymi podmiotami uczestniczącymi w sytuacjach szczególnych, a zwłaszcza w czasie klęsk żywiołowych, katastrof, skażeń środkami promieniotwórczymi oraz epidemii chorób zakaźnych, policjanci kadry kierowniczej uczestniczą w ćwiczeniach. Mając na względzie okres od 01 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r., Naczelnik Wydziału Ruchu Drogowego KWP w Kielcach uczestniczył w dniu 04 października 2012 r. w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych (...), których przedmiotem było zarządzanie kryzysowe.

(dowód: akta kontroli str. 66-67)

KWP we współpracy z Państwową Strażą Pożarną oraz pogotowiem ratunkowym zorganizowała dwa pokazy współdziałania służb na miejscu wypadku drogowego: 22 lipca 2012 r. w Staszowie oraz 21 maja 2013 r. w Skarżysku-Kamiennym. W okresie od czerwca 2012 r. do września 2012 r. wspólnie z Państwową Strażą Pożarną w Kielcach, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Kielcach i Państwową Inspekcją Pracy zorganizowano 10 festynów dla dzieci i młodzieży, w trakcie których prowadzono prelekcje na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz eliminacje do wojewódzkiego konkursu „Bezpieczeństwo na piątkę”. Współpraca z Inspekcją Transportu Drogowego, Żandarmerią Wojskową, Izłą Celną oraz Strażą Miejską i Gminną z terenu województwa polegała przede wszystkim na pełnieniu wspólnej służby i prowadzeniu wspólnych działań kontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 56)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja przez Policję zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na drogach

2.1. Organizacja i realizacja służby na drogach

Opis stanu
faktycznego

Organizacja służby na trasach objętych centralną koordynacją, przebiegających przez obszar województwa świętokrzyskiego, określona została przez Dyrektora Biura Ruchu Drogowego KGP po zasięgnięciu opinii Komendanta i obejmowała trzy drogi krajowe najbardziej zagrożone wypadkami drogowymi: nr 7 (odcinek Skarżysko-Kamienna – Kielce – Jędrzejów), nr 73 (odcinek Kielce – Busko-Zdrój) oraz nr 74 (odcinek Końskie – Kielce – Opatów). Służba na ww. drogach pełniona była według harmonogramu nadzoru opracowanego przez WRD, a zatwierdzanego przez Zastępcę Komendanta Głównego Policji.

W WRD w okresie półrocznym dokonywane były analizy stanu bezpieczeństwa (oddzielnie dla każdej z wyznaczonych tras) oraz oceny realizacji zadań wykonywanych w ramach centralnej koordynacji służby.

Jak wyjaśnił Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Rafał Kochańczyk, Komendant zlecał pełnienie służby przez pion ruchu drogowego podległych jednostek na wybranych drogach wojewódzkich i krajowych w oparciu o analizę stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Służba ta pełniona była według harmonogramów sporządzanych w WRD, a konsultowanych z kierownictwem poszczególnych komend powiatowych/miejskiej Policji.

W okresie objętym kontrolą realizowano również (w oparciu o plany kierunkowe sporządzone w WRD i zatwierdzone przez Komendanta) następujące działania kontrolno-prewencyjne:

- „Prędkość” (14 akcji);
- „Alkohol narkotyki” (40 akcji);
- „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego” (40 akcji);

- „Bus/Truck” (15 akcji);
- „Pasy bezpieczeństwa” (6 akcji).

(dowód: akta kontroli str. 67-69)

W wyniku oględzin przygotowania do dwóch służb²⁴ ustalono, iż odprawy do służby zostały przeprowadzone zgodnie z wymogami § 11 zarządzenia w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów. W obu badanych przypadkach policjant z Grupy Wsparcia przeprowadzający odprawę sprawdził stan psychofizyczny policjantów i gotowość do pełnienia służby, w tym posiadane dokumenty (prawa jazdy, pokwitowania, bloczki mandatowe), umundurowanie oraz znajomość przepisów (np. dotyczących użycia środków przymusu bezpośredniego, w tym broni służbowej). Prowadzący odprawę polecali pobranie przenośnych przyrządów służących do pomiaru prędkości oraz zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu. Przekazywali oni informacje o aktualnym stanie bezpieczeństwa i porządku w rejonie pełnienia służby oraz wydarzeniach istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym, informowali o dyslokacji służby, składzie patrolu oraz wskazywali dowódcę patrolu, kryptonim i czas przerwy w służbie. Przeprowadzający odprawę wskazywali zadania doraźne, określali formy pełnienia służby i zalecany sposób realizacji zadań, sprawdzali znajomości zadań i obowiązków na trasie i pouczali o zasadach bezpieczeństwa w czasie pełnienia służby.

Odprawiane w czasie ww. dwóch służb patrole korzystały z pojazdu nieoznakowanego, wyposażonego w wideorejestrator, oraz pojazdu oznakowanego. W każdym przypadku policjant kierujący pojazdem służbowym przed rozpoczęciem służby sprawdził wyposażenie pojazdu, jego stan techniczny oraz działanie środków łączności, zgodnie z wymogami § 10 zarządzenia w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów. Przyrządy pomiarowe wykorzystywane w trakcie służby miały aktualne świadectwa ich legalizacji. Przebieg odprawy, treść przekazanych zadań doraźnych oraz sposób ich realizacji, prowadzący odnotował w protokole z odprawy do służby patrolowej. Po zakończeniu służby wyznaczony przez Naczelnika WRD policjant z Grupy Wsparcia rozliczył policjantów ze służby oraz pokwitował odbiór przekazanych dokumentów, potwierdzając ten fakt podpisem w notatnikach służbowych policjantów.

(dowód: akta kontroli str. 529-566)

Oględziny zapisów przebiegu patroli wykorzystujących w swoich działaniach wideorejestratory wykazały, że służba przeprowadzona została zgodnie z postanowieniami zarządzenia nr 479 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie pełnienia służby przez policjantów wykorzystujących przyrządy kontrolno-pomiarowe służące do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego²⁵. Zarejestrowany został cały przebieg służby od chwili wyjazdu w przydzielony rejon służbowy do chwili powrotu do jednostki Policji. Rejestracja objęła zapis obrazu i dźwięku zgodnie z § 3 ust. 1 ww. zarządzenia. Patrole po ujawnieniu faktu popełnienia wykroczenia lub przestępstwa niezwłocznie podejmowały czynności zmierzające do zatrzymania sprawcy. Pojazd policyjny ustawiony był za pojazdem zatrzymanym w sposób umożliwiający rejestrację przebiegu czynności kontrolnych, zgodnie z § 5 przedmiotowego zarządzenia.

W przypadku ujawnienia przestępstwa lub wykroczenia, w którym nie zastosowano postępowania mandatowego, zarejestrowany materiał wideo podlegał przechowywaniu. W WRD znajdowało się jedno stanowisko komputerowe umożliwiające przeglądanie zarejestrowanych materiałów, które umieszczane były na czterech dyskach o pojemności 120 GB, będących na wyposażeniu WRD.

(dowód: akta kontroli str. 476-523)

W okresie objętym kontrolą komendy powiatowe Policji ani Komenda Miejska Policji

²⁴ Oględziny przygotowania do służby przeprowadzono w dniach 28 i 30 sierpnia 2013 r.

²⁵ Dz. Urz. KGP nr 9 poz. 41 ze zm.

w Kielcach nie przekazywały do WRD kopii fragmentów nagrań z wideorejestratorów, które mogłyby być przydatne w działalności profilaktyczno-szkoleniowej prowadzonej przez Policję, a o których mowa w § 6 pkt 2 zarządzenia w sprawie pełnienia służby przez policjantów wykorzystujących przyrządy kontrolno-pomiarowe służące do rejestracji zachowań uczestników ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 860)

Jak wyjaśnił Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Rafał Kochańczyk, dyslokację służby na drogach ustalał Naczelnik WRD w oparciu o kryteria określone w § 7 zarządzenia w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów. Podstawą do planowania służby były:

- analizy stanu bezpieczeństwa i porządku na drogach (kwartalne, półroczne, roczne) sporządzane w oparciu o dane zawarte w bazie komputerowej SEWIK;
- natężenie i struktura ruchu na poszczególnych odcinkach dróg i skrzyżowań;
- harmonogramy pełnienia służby w ramach centralnej i wojewódzkiej koordynacji służby;
- wnioski i uwagi zgłoszone przez obywateli, jak również instytucje i policjantów;
- plany wykorzystania dróg w sposób szczególnie związane z zabezpieczeniem imprez organizowanych na drogach;
- plany działań krajowych, wojewódzkich i powiatowych oraz innych zadań doraźnych.

(dowód: akta kontroli str. 55)

Według zbiorczego zestawienia „statystycznej karty czynności policjanta ruchu drogowego” liczba dni rozliczonych przez funkcjonariuszy WRD wykonujących zadania na drogach w 2012 r. wyniosła 2.855 (w I półroczu 2013 r. – 1 623). Z liczby tej w 2012 r. 1.513 dni spędzono w służbie, co stanowiło 53% ogółu czasu pracy (I półrocze 2013 r. odpowiednio: 858 dni; 52,9% ogółu czasu pracy). Liczba dni nieobecności w 2012 r. wyniosła 1.342 dni – 47% ogółu czasu pracy (w I półroczu 2013 r. odpowiednio: 765 dni; 47,1% ogółu czasu pracy). Na liczbę nieobecności składały się:

- dni wolne (2012 r. – 1.010 dni; 35,4% ogółu czasu pracy; I półrocze 2013 r. – 459 dni; 28,3% ogółu czasu pracy);
- urlopy (2012 r. – 177 dni; 6,2% ogółu czasu pracy; I półrocze 2013 r. – 75 dni; 4,6% ogółu czasu pracy);
- zwolnienia lekarskie (2012 r. – 155 dni; 5,4% czasu pracy; I półrocze 2013 r. – 231 dni, 14,2% czasu pracy).

Ogólna liczba godzin w służbie w 2012 r. wyniosła 15.063 (I półrocze 2013 r. – 8.280). Zarówno w 2012 r., jak i w I połowie 2013 r., najwięcej czasu policjanci WRD poświęcali na nadzór/kontrolę ruchu na trasie/w rejonie – 45,2% (2012 r.), 53,4% (I półrocze 2013 r.) oraz inne czynności związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego, w tym odprawy do służby, szkolenia, narady, przerwy itp. – 17,1% (2012 r.), 17,3% (I półrocze 2013 r.). Sporządzanie dokumentacji służbowej pochłaniało odpowiednio 11,7% (2012 r.) i 12,1% (I półrocze 2013 r.) czasu pracy, a na działalność profilaktyczną przeznaczono 8,1% (2012 r.) i 7,7% (I półrocze 2013 r.).

Analiza statystycznych kart czynności policjanta ruchu drogowego pięciu losowo wybranych funkcjonariuszy WRD pełniących służbę na drodze w okresie siedmiu kolejnych dni czerwca 2013 r. wykazała, iż policjanci na działania kontrolne ruchu na trasie poświęcili 58% czasu pracy, zabezpieczenie imprez i działalność profilaktyczna stanowiły odpowiednio: 12,4% oraz 10,3% czasu służby. Sporządzenie dokumentacji służbowej pochłaniało 8,6% czasu pracy, a inne czynności związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego, w tym odprawy do służby, szkolenia, narady, przerwy itp. – 9%. Inne czynności niezwiązane z bezpieczeństwem ruchu drogowego stanowiły 1,7% czasu pracy.

Porównanie zapisów notatników służbowych losowo wybranych funkcjonariuszy z danymi znajdującymi się w statystycznych kartach czynności nie wykazało nieprawidłowości

w zakresie rozliczania czasu wykonywania poszczególnych czynności.

(dowód: akta kontroli str. 567-711)

W Komendzie nie wdrożono systemu i nie prowadzono weryfikacji absencji chorobowej policjantów. Jak wyjaśnił Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Rafał Kochańczyk, *w obecnie obowiązującym stanie prawnym przełożony nie posiada delegacji prawnej do weryfikacji absencji chorobowej policjantów.*

W Wydziale Kadr i Szkolenia Komendy w trybie miesięcznym gromadzone były dane dotyczące policjantów, zawierające:

- liczbę osób przebywających na zwolnieniach lekarskich;
- liczbę udzielanych zwolnień lekarskich;
- łączną liczbę dni udzielonych zwolnień lekarskich.

Powyższe dane zbiorcze dotyczące policjantów województwa świętokrzyskiego dwa razy w roku przekazywane były do KGP.

Informacje dotyczące liczby dni zwolnień lekarskich policjantów WRD pełniących służbę na drodze gromadzone były również w oparciu o statystyczną kartę czynności policjanta ruchu drogowego. W 2012 r. liczba dni nieobecności z uwagi na zwolnienie lekarskie wyniosła 155 dni (5,4% ogółu czasu pracy), w pierwszej połowie 2013 r. – 231 dni (14,2% ogółu czasu pracy). Zwiększenie liczby dni zwolnień lekarskich w pierwszym półroczu 2013 r. związane było z wypadkiem, jakiemu uległ jeden z funkcjonariuszy WRD.

(dowód: akta kontroli str. 69, 567, 712-714)

W Komendzie nie zostały zdefiniowane pojęcia „miejsce szczególnie niebezpieczne”, „miejsce szczególnie zagrożone”, natomiast – jak wyjaśnił Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Rafała Kochańczyk – *Znaczenie ww. pojęć wynika z przyjętej pragmatyki. Miejsce niebezpieczne to miejsce kumulacji zdarzeń drogowych, natomiast miejsce zagrożone – to miejsce w rejonie szkół, dużych obiektów handlowych, kościołów, dyskotek itp. Nie są z góry określone kryteria ich wyznaczania, szczególnie miejsc niebezpiecznych, o tym decyduje jednostka Policji w oparciu o własne analizy (trudno byłoby porównać kumulację zdarzeń w danym miejscu np. powiatu kieleckiego (ogółem 4788 zdarzeń) z powiatem pińczowskim (ogółem 315 zdarzeń). Sposób kwalifikacji tych miejsc był niejednokrotnie omawiany na odprawach kadry kierowniczej garnizonu Policji świętokrzyskiej z udziałem wszystkich komendantów KMP/KPP oraz naczelników nadzorujących ruch drogowy. Powyższe kwestie były również podnoszone w Komendzie Głównej Policji w kontekście doprecyzowania pojęć w zarządzeniu KGP nr 635.*

(dowód: akta kontroli str. 69-70)

Z analiz stanu bezpieczeństwa i porządku na drogach woj. świętokrzyskiego sporządzanych przez WRD wynikało, że do dróg krajowych i wojewódzkich najbardziej zagrożonych zdarzeniami drogowymi należą drogi krajowe nr 73 i 74 oraz drogi wojewódzkie nr 786²⁶ oraz 762²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 848)

W okresie objętym kontrolą policjanci WRD pełniący służbę na drodze zbierali i zgłaszali przełożonemu uwagi i propozycje w zakresie przedsięwzięć zmierzających do usprawnienia, poprawy bezpieczeństwa i porządku ruchu, o których mowa w § 15 ust. 1 pkt 7 zarządzenia w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów. Na podstawie zgłoszonych uwag i propozycji Naczelnik WRD kierował do podmiotów odpowiedzialnych za zarząd i organizację ruchu wnioski o usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i zagrożeń, uzupełnienie braków w oznakowaniu bądź zmiany organizacji ruchu.

²⁶ Droga wojewódzka nr 786 Częstochowa - Kielce

²⁷ Droga wojewódzka nr 762 Kielce - Małogoszcz

W 2012 r. do zarządców dróg skierowane zostały dwa wnioski w zakresie zmiany oznakowania, które zostały rozpatrzone pozytywnie. W pierwszej połowie 2013 r. Naczelnik WRD wystąpił z dziewięcioma wnioskami do zarządców w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. Jeden wniosek został rozpatrzony negatywnie, sześć pozytywnie, natomiast dwa wnioski w dniu zakończenia kontroli były nadal rozpatrywane.

(dowód: akta kontroli str. 55, 715)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.2. Systemy wspierające policjantów pionu ruchu drogowego: System Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) i SWD

*Opis stanu
faktycznego*

SWD został uruchomiony²⁸ w KWP 1 stycznia 2012 r. W komendach powiatowych Policji oraz Komendzie Miejskiej Policji w Kielcach od 5 listopada 2012 r. wprowadzono do użytku służbowego środowisko produkcyjne SWD²⁹. Na dzień 1 stycznia 2013 r. i 30 czerwca 2013 r. system użytkowany był przez wszystkie komendy powiatowe Policji oraz Komendę Miejską Policji w Kielcach.

Dostęp do aplikacji SWD w WRD ograniczony był do posiadaczy kart dostępowych, które w WRD posiadali czterej funkcjonariusze. Aplikacja w zakresie zadań WRD wykorzystywana była do:

- monitorowania czasu reakcji – m.in. w związku z monitorowaniem tego czasu w podziale na poszczególne garnizony przez KGP;
- bieżącego nadzoru nad jednostkami podległymi (system pozwala na wgląd w aktualnie wykonywane zadania, co umożliwia kontrolę ich realizacji bez powiadamiania jednostek podległych);
- analizy liczby policjantów/patroli będących w służbie (lub zaplanowanych) na terenie garnizonu;
- planowania pracy Grupy Wsparcia;
- monitorowania stanu bezpieczeństwa na podstawie informacji o zdarzeniach.

(dowód: akta kontroli str. 69, 716-718)

W KWP nie było komórki obsługi zdarzeń drogowych, o której mowa w § 25 ust.1 zarządzenia w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów. W okresie objętym kontrolą w WRD nie sporządzano kart zdarzenia drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 719)

Dane z systemu SEWiK wykorzystywane były natomiast przez WRD do sporządzania miesięcznych, kwartalnych, półrocznych i rocznych informacji o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego. Dane statystyczne zaczerpnięte z systemu zamieszczane były również w prezentacjach multimedialnych, w postaci map, wykresów i omawiane przez Naczelnika WRD podczas odpraw służbowych.

(dowód: akta kontroli str. 70-71)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

²⁸ Na podstawie decyzji nr 633/2011 Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji z dnia 20 grudnia 2011 r.

²⁹ Na podstawie decyzji nr 358/2012 Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji z 22 października 2012 r.

2.3. Opiniowanie projektów organizacji ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą WRD wydał łącznie 607 (466 w 2012 r., 141 w I połowie 2013 r.) opinii dotyczących projektów stałej i czasowej organizacji ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich, przebiegających przez województwo świętokrzyskie. W 570 przypadkach wydana została opinia pozytywna bez uwag. W pozostałych 37 przypadkach sformułowano uwagi odnośnie projektowanej organizacji ruchu; wszystkie zostały uwzględnione. Do opiniowania projektów organizacji ruchu upoważniony został Naczelnik WRD, a w razie jego nieobecności ekspert WRD³⁰. Stanowiska wykorzystywane przy formułowaniu opinii przygotowywane były przez eksperta i specjalistę z WRD, którzy na bieżąco współpracowali z zarządcami dróg i uczestniczyli w lustracjach dróg. Osoby opiniujące projekty posiadały wiedzę zdobytą na kursie specjalistycznym z zakresu ruchu drogowego.

Jak wyjaśnił Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Rafał Kochańczyk, w WRD nie opracowano i nie wdrożono jednolitej metodologii opiniowania projektów organizacji ruchu. Projekty opiniowane były na podstawie obowiązujących w tym zakresie aktów prawnych.

(dowód: akta kontroli str. 55-56, 720-756, 860)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.4. Priorytety Komendanta Głównego Policji i Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w Kielcach

Opis stanu
faktycznego

Realizacja w 2012 r. Priorytetu nr III Komendanta Głównego Policji – *Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym* odbywała się w oparciu o zapisane w *Strategii Wojewódzkiej Policji Świętokrzyskiej na lata 2010 – 2012* dwa zadania:

- 1) zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących służbę na drodze;
- 2) dostosowanie właściwych proporcji reakcji policjantów ruchu drogowego na popełniane naruszenia przez określonych użytkowników drogi (kierowca – pieszy) w stosunku do występującego zagrożenia (wypadków drogowych) w tym obszarze.

Dla oceny stopnia realizacji zadania nr 1 przyjęto miernik procentowego udziału policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze. Dla wskaźnika tego przyjęto poziom 41,35% jako wartość oczekiwaną jego realizacji. Miernik został zrealizowany w 99,5%, gdyż osiągnięto poziom 41,15%. Główną przyczyną nieosiągnięcia wymaganej wartości wskaźnika było oddelegowanie 42 policjantów ruchu drogowego z województwa świętokrzyskiego do pełnienia służby na terenie komend wojewódzkich Policji w Rzeszowie i Lublinie, w ramach operacji związanej z zabezpieczeniem przebiegu Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012.

Dla celów monitorowania realizacji zadania nr 2 określony został wskaźnik procentowego udziału wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi (kierowca – pieszy), w odniesieniu do efektywności zastosowanych środków prawnych w stosunku do tych użytkowników. Wskaźnik w 2012 r. został osiągnięty. Udział zastosowanych środków prawnych wobec kierujących (85,75%) osiągnął wyższą wartość niż udział wypadków spowodowanych przez kierujących (78,82%), a udział zastosowanych środków prawnych wobec pieszych (14,25%) ukształtował się na poziomie wyższym od udziału wypadków spowodowanych przez pieszych (10,83%).

(dowód: akta kontroli str. 71-88)

Priorytet nr II KGP na lata 2013 – 2015 *Działania Policji skierowane na wzrost poziomu*

³⁰ Na podstawie decyzji Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji nr 315/2011 z 8 sierpnia 2011 r. oraz decyzji nr 141/2012 z 16 kwietnia 2012 r.

bezpieczeństwa na drogach w Strategii Wojewódzkiej Policji Świętokrzyskiej na lata 2013 – 2015 został podzielony na trzy zadania:

- 1) zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drogach;
- 2) aktywizacja działań na rzecz bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu, zwłaszcza pieszych;
- 3) wzmocnienie współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi w celu wzrostu poziomu bezpieczeństwa na drogach.

Dla oceny stopnia realizacji zadania nr 1 przyjęto miernik procentowego udziału policjantów ruchu drogowego pełniących bezpośrednio służbę na drodze. Dla wskaźnika tego przyjęto poziom 42,15% jako wartość oczekiwaną jego realizacji na koniec 2013 r. Miernik w pierwszym półroczu 2013 r. został zrealizowany, osiągnięto poziom 43,8%.

W celu monitorowania realizacji zadania nr 2 określony został wskaźnik procentowego udziału wypadków drogowych spowodowanych przez określonych użytkowników drogi (kierowca – pieszy), w odniesieniu do efektywności zastosowanych środków prawnych w stosunku do tych użytkowników. Udział zastosowanych środków prawnych wobec kierujących w połowie 2013 r. osiągał wyższą wartość (85,94%) niż udział wypadków spowodowanych przez kierujących (82,9%), podobnie jak represja wobec pieszych (14,06%) kształtowała się na poziomie wyższym od udziału wypadków spowodowanych przez pieszych (8,08%).

Efekty realizacji zadania 3 zostaną przedstawione przez Komendę na koniec 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 88-89, 757-758)

Sformułowane w Strategiach Wojewódzkich Policji Świętokrzyskiej na lata 2010 – 2012 oraz 2013 – 2015 priorytety lokalne Komendanta, a także realizowane w ramach nich zadania nie dotyczyły kwestii związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 71-89)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.5. Pozostałe przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą w Komendzie nie planowano i nie realizowano działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego z wykorzystaniem lotnictwa policyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 56)

W okresie objętym kontrolą Komenda realizowała działania w ramach autorskiego programu profilaktyczno-edukacyjnego: *Życie jest zbyt cenne nie zostawiaj go na drodze*, a także podprogramu *Raz, dwa, trzy, bądź bezpieczny i Ty*. WRD był koordynatorem tego zapoczątkowanego w 2007 r. programu, zgłoszonego i zarejestrowanego w KGP, a realizowanego we współpracy z m.in.: Świętokrzyskim Urzędem Wojewódzkim w Kielcach, Urzędem Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego, Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego oraz Polskim Związkiem Motorowym. Program zawierał zadania wynikające z zagrożeń powodowanych przez nietrzeźwych użytkowników dróg i kierowców jadących z nadmierną prędkością, a także zadania związane z edukacją młodych kierowców oraz troską o bezpieczeństwo niechronionych użytkowników dróg, w szczególności osób starszych, dzieci i młodzieży.

Do mierników efektywności programu należało:

- ograniczenie liczby wypadków drogowych (przede wszystkim śmiertelnych), zwłaszcza z udziałem pieszych i rowerzystów;
- uzyskanie społecznego wsparcia dla działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa

- niechronionych uczestników ruchu drogowego;
- wypracowanie wspólnej płaszczyzny współpracy instytucji i organizacji, które działają na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego dla osiągnięcia podstawowego celu programu.

Realizacja programu finansowana była ze środków będących w dyspozycji Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (30,0 tys. zł rocznie) oraz budżetu Wojewody Świętokrzyskiego (15,0 tys. zł rocznie).

(dowód: akta kontroli str. 57)

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. System badania i oceniania przez Policję efektywności działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

3.1. Realizacja przedsięwzięć dotyczących jakości wykonywania działań na rzecz bezpieczeństwa

*Opis stanu
faktycznego*

W okresie objętym kontrolą działania WRD w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego nie podlegały badaniom, audytowi bądź kontroli wewnętrznej i zewnętrznej. Wydział Kontroli Komendy, w dniach 15–16 listopada 2012 r., przeprowadził w trybie uproszczonym kontrolę w Komendzie Powiatowej Policji w Jędrzejowie, dotyczącą organizacji nadzoru nad wykonywaniem zadań policjantów pełniących służbę na drodze oraz służbę patrolową formułując wnioski pokontrolne i egzekwując ich wykonanie.

Funkcjonariusze WRD w ramach sprawowanego nadzoru nad pracą policjantów ruchu drogowego oraz służby patrolowej przeprowadzili w okresie objętym kontrolą 56 sprawdzeń policjantów oraz uczestniczyli w 35 patrolach oficerskich wraz z policjantami Wydziału Prewencji KWP, w trakcie których weryfikowana była prawidłowość realizacji zadań, pełnienia służby oraz kompletność posiadanego wyposażenia i umundurowania.

(dowód: akta kontroli str. 90, 759-763)

W okresie objętym kontrolą do Komendy wpłynęło ogółem 481 skarg związanych z działalnością funkcjonariuszy świętokrzyskiej Policji, z czego 11% (53 skargi) dotyczyło pracy policjantów pionu ruchu drogowego³¹. Z tej liczby trzy skargi odnosiły się do funkcjonariuszy WRD:

- skarga z 2 stycznia 2012 r. wniesiona przez mieszkańca miejscowości Niwy na niewłaściwe, w jego opinii, zachowanie policjanta WRD w trakcie postępowania mandatowego, a w szczególności nałożenie grzywny niewspółmiernie wysokiej do popełnionego czynu, niegrzeczne zachowanie, wywieranie presji w celu wejścia do radiowozu oraz grożenie użyciem siły przy wyprowadzaniu z posesji;
- skarga z 30 lipca 2012 r. skierowana przez kierowcę z Lublina, który wniósł o anulowanie mandatu karnego, lepsze oznakowanie drogi przy wjeździe do Kielc od strony Lublina oraz zgłosił zastrzeżenia odnośnie pracy policjantów dokonujących kontroli drogowej, związane z naruszeniem przez patrol przepisów ruchu drogowego w trakcie nagrywania wykroczenia w nieoznakowanym radiowozie, zaniechania niezwłocznego zatrzymania pojazdu oraz niepoinformowania o sposobie dokonania pomiaru;
- skarga z 18 kwietnia 2013 r. zgłoszona przez mieszkańca miejscowości Gliniany na niewłaściwe, w jego opinii, postępowanie policjantów podczas kontroli drogowej:

³¹ Informacja dotyczy skarg zarejestrowanych w Rejestrze skarg i wniosków KWP w Kielcach, nie zawiera danych odnośnie skarg wnoszonych bezpośrednio do KPP lub KMP w Kielcach.

nieprawidłowy dobór miejsca kontroli, nieokreślenie wykroczenia, naruszenie obowiązku rozpakowania i nałożenia nowego ustnika w obecności skarżącego w trakcie badania trzeźwości, a także nieokazanie homologacji urządzenia do pomiaru.

Skargi po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, prowadzonego przez Zespół Skarg i Wniosków funkcjonujący w ramach Wydziału Kontroli Komendy przy udziale WRD, zostały uznane za bezzasadne. W uzasadnieniu podano, że w przypadku każdej z analizowanych skarg doszło do popełnienia wykroczenia (przechodzenie przez jezdnię w miejscu niedozwolonym, przekroczenie dopuszczalnej prędkości), a postępowanie mandatowe zostało przeprowadzone w sposób prawidłowy. O wynikach postępowania wnoszący skargi zostali poinformowani pisemnie przez Radcę Wydziału Kontroli, działającego z upoważnienia Komendanta.

Skargi rozpatrzone zostały terminowo, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji, przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków³² oraz decyzji nr 11/2004 KWP w Kielcach z 28 stycznia 2004 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Kielcach i podległych jednostkach organizacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 90, 764-810)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3.2. Pozostałe zagadnienia. Statystyczna ocena stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, analizy porównawcze i wnioski

W okresie objętym kontrolą WRD, zgodnie z § 5 ust.1 zarządzenia KGP nr 635 z 30 czerwca 2006 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych³³, przygotował *Analizę stanu bezpieczeństwa i porządku na drogach woj. świętokrzyskiego w 2012 roku*³⁴ (dalej: analiza roczna) oraz *Analizę stanu bezpieczeństwa i porządku na drogach woj. świętokrzyskiego w I półroczu 2013*³⁵ (dalej: analiza półroczna).

W opracowaniach wskazano, iż bezpieczeństwo i porządek na drogach województwa świętokrzyskiego w analizowanym okresie uległy poprawie. W 2012 r. w porównaniu do 2011 r. zanotowano zmniejszenie liczby: wypadków (o 8,4%), ofiar śmiertelnych (o 24,0%) i rannych (o 8,0%). Pierwsze półrocze 2013 roku, w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedzającego przyniosło spadek liczby: wypadków drogowych (o 13,3%), osób zabitych (o 14,5%) i rannych (o 11,4%).

Zarówno analiza roczna, jak i półroczna wykazały, iż do wypadków dochodziło najczęściej pomiędzy godziną 12.00 a 18.00 w piątek, a do najczęstszych przyczyn powstania wypadków drogowych należało niedostosowanie prędkości do panujących warunków oraz nieudzielenie pierwszeństwa przejazdu.

Na podstawie analizy wskaźników statystycznych, liczby oraz przyczyn wypadków i kolizji w obu dokumentach podkreślono poprawę stanu bezpieczeństwa i porządku na drogach oraz sformułowano wnioski do działania. Do najważniejszych należały:

- zadaniowanie policjantów pod kątem reagowania na wykroczenia popełniane przez pieszych;

³² Dz. U. Nr 5, poz. 46 ze zm.

³³ Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 67 ze zm.

³⁴ Zatwierdzona przez Pierwszego Zastępcę Komendanta 10 lutego 2013 r.

³⁵ Zatwierdzona przez Pierwszego Zastępcę Komendanta 31 lipca 2013 r.

- kontynuowanie pełnienia służby w ramach centralnej i wojewódzkiej koordynacji służby na wytypowanych drogach, charakteryzujących się największą liczbą zdarzeń drogowych;
- dążenie do intensyfikacji pełnienia służby w okresie wzmożonego ruchu pojazdów na drogach oraz adekwatnie do występującego zagrożenia, tj. piątek i poniedziałek z nasileniem patroli na drugiej zmianie;
- prowadzenie działalności profilaktycznej skierowanej do grup szczególnego ryzyka, tj. nietrzeźwych użytkowników dróg, młodych kierowców, osób starszych, dzieci i młodzieży.

(dowód: akta kontroli str. 811-853)

Ww. opracowania nie zawierały odniesienia bądź porównania do innych województw. Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Rafał Kochańczyk wyjaśnił, że *takiego obowiązku na WRD KWP w Kielcach nie nakłada zarządzenie KGP nr 635 z 30 czerwca 2006 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych.*

(dowód: akta kontroli str. 58)

W analizie rocznej nie zawarto odniesienia do poziomu motoryzacji i liczby ludności oraz oceny działalności Policji na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w analizowanym okresie, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 zarządzenia w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych. Jak wyjaśnił Pierwszy Zastępca Komendanta mł. insp. Rafał Kochańczyk, dane statystyczne nie są zamieszczane z uwagi na (...) *fakt, że Główny Urząd Statystyczny dane odnośnie liczby ludności za rok ubiegły publikuje w miesiącu marcu. Wobec powyższego brak jest możliwości umieszczania w analizie aktualnych danych (...).* Komendant wskazał również, iż (...) *ocena działalności Policji na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego zamieszczona jest w analizie w pkt VI (Efektywność pracy policjantów Ruchu Drogowego) i VII (Informacja dotycząca prowadzonych działań profilaktyczno-edukacyjnych przez WRD na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego) (...).* Do oceny działalności na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym zalicza się również porównanie stanu bezpieczeństwa na drogach w okresie ostatnich trzech lat (...).

(dowód: akta kontroli str. 859-860)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli ww. elementy nie stanowiły pełnej oceny działalności Policji na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego. NIK zwraca uwagę na potrzebę zamieszczania w analizie rocznej odniesienia do poziomu motoryzacji i liczby ludności – elementów, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 2 zarządzenia w sprawie metod i form prowadzenia przez Policję statystyki zdarzeń drogowych oraz analitycznej oceny działalności Policji na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

*Ustalone
nieprawidłowości*

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi – do akt kontroli.

*Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń*

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, przysługuje Świętokrzyskiemu Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Kielcach prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia 11 października 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Dyrektor
Tadeusz Poddębniak

Kontrolerzy

Iwona Reznier
doradca ekonomiczny

.....
podpis

Violetta Nowak
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

Krzysztof Kopeć
inspektor kontroli państwowej

.....
podpis